

Foto: Sofia Tefler

Stefan Lundborg:

"Det behövs ett rättvist skattesystem"

SIDAN 2

2018

Vänsterhäft valspecial

Rekordsiffror för Vänsterpartiet

Köping. Det är valår och det märks. Vänsterpartiet har fått rekordmånga nya medlemmar. I Köping har partiet fått draghjälp av kulturen för att nå ut till människor som annars kanske aldrig hade kommit i kontakt med politiken.

SIDAN 3

Trygga jobb gör välfärden bättre

Surahammar. Osäkra anställningar, slimmade organisationer och dåliga arbetsvillkor. Det är några av de största bovern på dagens arbetsmarknad enligt Zdenka Mardetko, undersköterska och förtroendevald för Kommunal. Hon menar att bästa sättet att förändra är att engagera sig fackligt och politiskt.

SIDAN 3

Sjukvården ska bli mer jämställd

Västmanland. Varför skickas kvinnor med värk oftare hem från doktorn med ett recept, medan män får remiss till en fysioterapeut och vidare utredning? Vänsterpartiet vill att regionen ska undersöka hur resurserna fördelas mellan könen, och om vården verkligen är jämställd.

SIDAN 4 OCH 5

Kortare köer väntas till psykiatrin

Västmanland. Allt fler söker vård på grund av psykisk ohälsa, men alla som mår dåligt behöver inte komma till psykiatrin. Genom bättre samverkan med vårdcentraler och kommuner, möjlighet till behandling via nätet och en unik forskningssatsning ska väntetiderna i regionen minska.

SIDAN 6

Foto: Sofia Tefler

Fredrik Engström har hjälpt fler än trettio nyanlända till ett boende. Därför var han en av fyra nominerade till utmärkelsen Västerås vardagshjälte 2018.

Tack vare Fredrik är de med i matchen igen

Västerås. Fredrik Engström från Västerås var en av de nominerade till utmärkelsen Västerås vardagshjälte 2018 för sitt arbete med att hjälpa nyanlända, men han ser inte sig själv som en hjälte, och att hjälpa till var inte ett medvetet val utan mer en direkt instinkt.
– Det handlar ju om människors ideella engagemang för att det ska gå väl för dom här ungdomarna. Många vill nog hjälpa men kanske inte vet hur man går till väga.

Han tycker inte man ska vara rädd för att ta kontakt utan uppmanar att börja med att ordna till ett möte och träffa någon av ungdomarna som behöver hjälp.
– Man behöver ju inte bestämma sig på en gång. Har man ett rum eller en ledig soffa ska man ta chansen att hjälpa en nyanländ, tycker Fredrik.
– Det ger enormt mycket tillbaka att lära känna en ny människa och det är så häftigt.

SIDAN 8

Detta har hänt

Många nyanlända ungdomar som har sökt asyl i Sverige har hunnit bli 18 år under de långa väntetiderna, och blir därför bedömda som vuxna. Vänsterpartiet har lagt ett förslag om att de ska få amnesti. Förslaget röstades ner i riksdagen i april 2018. Istället valde Vänsterpartiet att ställa sig bakom den sk gymnasielagen som ger dem tillfälliga uppehållstillstånd för studier eller jobb. Den röstades igenom av riksdagen i juni 2018.

VÄNSTERPARTIET I FAGERSTA VILL INTE HA PRIVAT SJUKHUS
SIDAN 2

Ett Västmanland för alla – inte bara för de rikaste

Åtta personer äger lika mycket som hälften av jordens befolkning. Den ekonomiska ojämlikheten leder till för tidig död, ohälsa och social oro, göder högerextremism. Mot sådant skyddar inte skyhöga löner och svindlande kapitalinkomster. Obeskattade förmögenheter rår inte på krisen i förlossningsvården eller sjunkande skolresultat. När alla satsar på sig själva dras banden mellan människor isär. Samhällen med stora klyftor har en större andel människor med ångest och depressionssymptom. Våra materiella villkor påverkar hopp och framtidstro.

Sverige är ett av de rika länder där klyftorna ökar mest efter att tidigare varit ett av de mest jämlika. Idag tjänar en företagsledare lika mycket som 66 undersköterskor och Leif Östling, som inte fick nåt för skatten, tjänar lika mycket på en timme som andra gör på en månad. Omfattande privatiseringar har genomförts av vår gemensamma egendom. De grupper som är mest motvilliga att betala skatt, är också de som propagerar mest för obegränsade vinster i välfärden, som inte är något annat än gemensamt betalda skatter.

Vårdvalet har inneburit fler vårdcentraler i välbärgade områden medan mer utsatta områden missgynnas. Marknadstänkandet har inneburit mer byråkrati, större behov av kontroll och sämre arbetsvillkor. Samtidigt tecknar vissa privata sjukförsäkringar och går före i kön, vilket urholkar systemet ännu mer. Skattesänkningar, skatteflyktingar och skattefusk drar undan mattan för en fungerande välfärd. Bristande resurser blir ett problem i ett Sverige som aldrig har gått så bra.

Verklig valfrihet handlar om att alla ska ha tillgång till bra vård och bra skolor, oavsett vem du är, var du bor eller hur mycket du tjänar. Vi behöver ett skattesystem som är rättvist. Vi behöver öka beskattningen på spekulation, förmögenhet och miljöförstöring. Först då kan vi bygga ett Sverige för alla - inte bara för de rikaste.

Stefan Lundborg
Distriktsordförande
Vänsterpartiet Västmanland

Vänsterhänt är en tidning från Vänsterpartiet i Västmanland.

Ansvarig utgivare: Stefan Lundborg, stefan.lundborg.1@koping.net
Medarbetare: Sofia Telfer, Heidi-Maria Wallinder och Håkan Eklund.
Form och layout: Pontus Willebrand och Annja Wikberg.
Kontakt:
http://vastmanland.vansterpartiet.se
vastmanland@vansterpartiet.se
Tryck: V-tab 2018.

Därför vill V förbjuda vinsterna

De flesta känner till att Vänsterpartiet är emot att företag ska kunna tjäna pengar på barn, gamla och sjuka. Men vad är egentligen problemet med vinster i välfärden?

Anledningarna till det är flera. Om företag vill tjäna pengar på vården, skolan, förskolan eller äldreomsorgen behöver de hela tiden se till att det blir pengar över till ägarna. Ett företag ska ju inte bara gå runt, utan ska också gå med vinst. Det betyder att de måste spara in på sånt som mat, personalkostnader och lokaler. Kanske märks det inte så mycket för en enskild elev eller patient, men för helheten och på längre sikt har det stor betydelse.

Alla människor är inte lönsamma

En annan sak som har betydelse för att det ska bli pengar över är att människor som får del av verksamheten inte har för stora behov, för alla specialanpassningar kostar förstås extra. Sjuka människor är inte lika lönsamma som friska, och barn i behov av särskilt stöd kostar mer än de som inte har sådana. Det här betyder inte att skolan, vårdcentralen eller hemtjänsten måste vara dålig för att den drivs av ett privat företag, men den kunde vara ännu bättre om pengarna gick tillbaka in i verksamheten istället för att ägarna tar ut vinster.

Privata företag får gå med vinst

Alla skolor från sina intäkter från kommunen, både de privata och de kommunala skolorna. De här pengarna kommer från oss som bor i kommunen, det vi betalar in i skatt. Skillnaden är att en kommunal skola inte får gå med vinst, medan den privata skolan får göra det. Varje elev har en så kallad skolpeng som följer med till den som driver elevens skola. I sjukvården får vårdcentralerna betalt från landstinget eller regionen för varje listad patient, så det bästa är att ha många patienter som sällan är sjuka. Det här påverkar var privata skolor och vårdcentraler etablerar sig. Människor är sjukare och har mer problem i vissa stadsdelar. Företagen vill förstås helst ha okomplicerade kunder, som inte kräver mycket extra resurser. Det kan inte en kommunal skola eller landstingsdriven vårdcentral ta hänsyn till utan måste ta emot alla.

Ansaret är alltid samhällets

Lagen tillåter vem som helst att öppna vårdcentral, och alla invånare har möjlighet att välja var de vill lista sig. Skolelever och deras föräldrar kan också välja skolor, även om långt ifrån alla gör ett aktivt val. Om en privat skola eller vårdcentral går i konkurs eller av andra anledningar lägger ner, måste alltid det of-

fentliga, alltså kommunen eller regionen, kunna rycka in och snabbt ta över elever, patienter eller brukare. Det slutgiltiga ansvaret ligger alltid på regionen, oavsett hur många vårdcentraler det finns i ett län. I Västmanland drivs mer än hälften av vårdcentralerna i privat regi. Vänsterpartiet anser att majoriteten av vårdcentralerna bör drivas av regionen och att det vore bra om fler icke vinstdrivande vårdföretag etablerade sig i länet.

Heidi-Maria Wallinder

Vårdcentraler i Västmanland		
	Privat	Offentlig
Västerås	8	6
Sala	1	1
Köping	2	2
Arboga	2	
Kungsör	1	
Hallstahammar		1
Surahammar	1	
Norberg		1
Skinnskatteberg		1
Fagersta	1	
Totalt	15	13

Inga privata sjukhus i länet

I Västmanland finns fyra sjukhus. Västerås, Köping, Sala och i år återtog regionen driften av sjukhuset i Fagersta. Det är något Vänsterpartiet har kämpat för och välkomnar.

Mellan åren 2010 och 2018 drevs Bergslagssjukhuset i Fagersta av vårdföretaget Mitt hjärta, medan de övriga sjukhusen drevs av Landstinget Västmanland. Den huvudsakliga anledningen till att den politiska majoriteten, där Vänsterpartiet ingår, valde att ta tillbaka sjukhuset var för att få en mer sammanhållen vård i hela länet. Istället för att konkurrera ökar möjligheterna för sjukhusen att hjälpa varandra.

Nära vård är framtiden

En del invånare i Fagersta var till en början oroliga för att regionen hade planer på neddragningar, men deras rädslor var obefogade. När många andra sjukhus brottas med stängda vårdplatser under sommaren har Fagersta alla öppna. Flera före detta anställda har också sökt sig tillbaka till sjukhuset.

– I framtiden kommer den nära vården att bli allt viktigare och där behövs verkligen Bergslagssjukhuset, säger Elisabeth Hanning, vänsterpartist från Fagersta och regionpolitiker.

Kontroll över vårdkedjan

Förutom sjukhuset har regionen även tagit tillbaka ambulansdirigeringen och sjukhusapoteket i egen regi. Det är alltså

regionens egna sjuksköterskor som ser till att patienter som behöver en ambulans får det. Att ha kontroll över hela vårdkedjan förbättrar sjukvården och ökar patient-säkerheten. Genom att regionen själv ansvarar för sjukhusens läkemedelshantering blir det både billigare och effektivare, samt tryggare för patienterna.

Heidi-Maria Wallinder

Regionpolitiker Elisabeth Hanning är nöjd med beslutet att ta tillbaka Bergslagssjukhuset i egen regi.

Foto ovan: Pia Harjula

Kommunalaren Zdenka Mardetko uppmanar alla att gå med i facket. "Ju fler vi är desto starkare blir vi. Det gäller både inom facket och politiken."

Foto: Heidi-Maria Wallinder

Trygga jobb viktigast för Surabon Zdenka

Ingen ska behöva sova med mobilen bredvid sängen för att inte gå miste om ett arbetspass. Men så ser verkligheten ut för många timanställda idag.

Den allmänna uppfattningen är att det endast är ungdomar som har sådana anställningar, men faktum är att medelåldern bland timanställda är 37 år. En ålder då du förväntas kunna låna pengar till en bostad, men utan en trygg ekonomi kan du inte ens öppna ett eget mobilabonnamang.

– Det har blivit tuffare därute, med tajtare organisationer och otryggare anställningar. Många av våra medlemmar får ta en månad i taget, säger Zdenka Mardetko, vänsterpartist från Surahammar och förtroendevald inom Kommunalarbetsförbundet sedan mer än 25 år. Hon arbetar själv som undersköterska inom omsorgen och berättar att persona-

len lider av en ständig tidspress. Fler anställda skulle ha stor betydelse, både för välfärdens kvalitet och för personalens mående. Privatanställda har ofta sämre arbetsvillkor än offentligt anställda.

– Inom det privata har personalen många gånger lägre löner och lägre sysselsättningsgrad. För att effektivisera kanske arbetsgivaren också inför delade turer, berättar Zdenka Mardetko.

Hållbara arbetstider

Rätten till heltid är en angelägen fråga för Kommunal, särskilt ur ett jämställdhetsperspektiv. Kvinnor tjänar mycket mindre under en livstid och pensionen blir också därefter. Zdenka anser att sex timmars arbetsdag med bibehållen lön är nödvändigt för att så många som möjligt ska orka jobba ända till pensionen.

Trots att arbetsklimatet har hårdnat är allt färre anställda med i facket. Vänsterpartiet har drivit frågan om att fackför-

eningsavgiften ska bli avdragsgill, vilket togs bort av den borgerliga regeringen. Från och med den 1 juli i år är den möjligheten återinförd. Det handlar om cirka 1 300 kronor per år för en undersköterska, men för den som inte tjänar så mycket är det en väsentlig summa.

Det senaste året har strejkrätten och möjligheten till sympatiåtgärder varit uppe på den politiska dagordningen. Rätten att strejka används dock inte så ofta i Sverige av fackförbunden.

– Det är vårt enda vapen, så den är vi väldigt rädda om, säger Zdenka.

Vänster bland sossar

Kommunals stadgar vilar på socialistisk grund, och på grund av deras gemensamma bakgrund samarbetar facket tätt med Socialdemokraterna. Men att vara vänsterpartist i en organisation dominerad av sossar är inget problem enligt Zdenka.

– Det hade varit värre att tillhöra ett parti som vill sänka skatterna eller försämra a-kassan

Heidi-Maria Wallinder

Vänsterpartiet och Kommunal vill:

- Införa heltid som normalarbetstid
- Förbjuda uttag av vinster i välfärden. Eventuella vinster ska alltid återinvesteras i verksamheten.
- Motverka hyvling, alltså att anställda får minskad arbetstid istället för att säga upp någon.
- Avskaffa anställningsformen allmän visstid.
- Förbjuda inhyrd personal för att tillgodose permanenta arbetskraftsbehov.

Fler går med i Vänsterpartiet i Västmanland

Vänsterpartiet växer så att det knakar. Det visar att många sympatiserar med vår politik, men också att vi har kul tillsammans. I Köping har partiet tagit hjälp av kulturen för att nå ut till människor som annars kanske aldrig hade kommit i kontakt med politiken.

Nationellt har partiet nu över 20 000 medlemmar. I Västmanland är ökningen 15 procent hittills i år. Köping är den näst största partiföreningen i länet. Kulturhäng kallas den utomparlamentariska grenen av partiföreningens verksamhet. Den startade 2014 och har idag arrangerat över 80 olika kulturbottnade happenings. Syftet var inte helt klart från början, men

har växt fram med tiden: att göra kulturupplevelser tillgängliga för alla som vill, samt att vara en plats där konstnärer kan visa upp sitt skapande, vare sig det handlar om måleri, poesi eller virkning. Arrangörsgruppen är partimedlemmar och många besökare likaså, men gästerna som bjuds in behöver inte vara vänsterpartister. Mer kultur åt alla är ledstjärnan, med

sidoeffekten att många besöker partiets lokal och faktiskt också får upp ögonen för politiken.

– Det här är som ett trevligt klister människor emellan, själsligt berikande och väldigt kul, säger Håkan Eklund, en av initiativtagarna.

Den som är intresserad av Kulturhäng kan hitta mer information på facebook.

Karin Thorborg (V) är det regionråd som ansvarar för jämställdhetsfrågor. Det ska inte finnas några obefogade skillnader mellan kvinnor och män.

Foto: Sofia Telfer

Vi tar fajten för att göra Västmanland mer jämställt

Nu växlar Region Västmanland upp arbetet för jämställdhet. Vänsterpartiet har de senaste fyra åren varit pådrivande både för att skjuta till extra pengar, och för att undersöka hur regionens resurser faktiskt fördelas mellan könen.

Hur kommer det sig att män som behöver hjälpmedel oftare får en permobil medan kvinnor istället får en rollator? Vad är förklaringen till att nästan 70 procent av kostnaderna för barns läkemedel gäller recept utskrivna till pojkar? Varför skickas kvinnor med värk i högre utsträckning hem från doktorn med ett recept på värktabletter, medan män remitteras till fysioterapi och utreds vidare?

Det är sådana frågor regionen behöver titta närmare på, menar Vänsterpartiet.

I vissa fall kan det förstås finnas naturliga förklaringar, som att en del sjukdomar är knutna till kön och att läkemedlen är dyrare. I andra fall kan det vara frågan om obefogade skillnader som har mer att göra med invanda mönster och normer. Utan att analysera statistiken ordentligt går det inte att veta om skattepengarna fördelas rättvist mellan kvinnor och män i Västmanland, och om vården verkligen är jämställd. Att ta reda på hur det förhåller sig borde vara en självklarhet, menar Karin Thorborg, regionråd för Vänsterpartiet och ansvarig för jämställdhetsfrågorna inom majoriteten.

– Alla tycker att det här är viktigt, men ändå har det inte kommit in i systemet. Jämställdhetsarbetet ligger ungefär på samma nivå som miljöfrågorna gjorde för 15 år sedan.

Kräver nya arbetssätt

Men nu börjar det alltså hända saker. Förra året fick regionen en särskild enhet som ansvarar för de frågor som genomsyrar alla verksamheter. Enheten arbetar för att ge ett samlat stöd till verksamheterna och invånarna. Det handlar förstås mycket om miljö, men även om mänskliga rättigheter, som hur regionen säkerställer att inte minoriteter och personer med funktionsnedsättningar diskrimineras. Andra frågor som enheten ansvarar för handlar om våld i nära relationer, hedersvåld och HBTQ. Regionen har lyckats bra när det gäller miljö- och barnrättsfrågor. När det gäller jämställdheten finns det en hel del att göra.

I kommande budget satsar majoriteten, där Vänsterpartiet ingår, en miljon på en extra tjänst som främst ska arbeta

strategiskt och övergripande med jämställdhetsfrågor. När det gäller länets utveckling har mycket redan gjorts. Västmanland har fått 5,2 miljoner kronor för projektet Jämställd regional tillväxt. Pengarna används till att förändra arbetsstrukturer, att jämställdhetssäkra styrdokument och processer, och att ta fram en modell för hur jämställdhet och tillväxt hänger samman. I praktiken kan det handla om trafiklösningar. Kan kvinnor ta sig till och från jobbet på samma villkor som män, med tanke på att de oftare åker via förskolan och affären?

– Organisationer som verkligen satsar på jämställdhet redan i planeringsskedet har uppvisat väldigt goda resultat, avslutar Karin Thorborg.

Heidi-Maria Wallinder

”Arbetet med jämställdhet ligger ungefär på samma nivå som miljöfrågorna gjorde för 15 år sedan.”

Stora satsningar på kvinnors hälsa

I Sverige ska ingen kvinna behöva avstå från livsviktiga undersökningar på grund av ekonomiska skäl. Därför har Vänsterpartiet förhandlat fram flera reformer för en jämlik hälsa.

Vid årsskiftet blev det avgiftsfritt att ta cellprov för livmoderhalscancer för alla kvinnor mellan 23 och 64 år. Även mammografikontrollerna är nu avgiftsfria för kvinnor mellan 40 och 74 år. Majoriteten av de 150 000 kvinnor som aldrig går på kontrollerna har dålig ekonomi. För unga upp till 21 år har kostnaderna för preventivmedel tagits bort. Den här satsningen gynnar framför allt tjejer som tar ett större ekonomiskt ansvar för att förhindra oönskade graviditeter.

Pengar till mer personal

Dessutom har förlossningsvården fått en extra miljard för att öka personaltätheten och förbättra arbetsmiljön, vilket är bra för både mammor, barn och personal. Även primärvården har fått mer pengar för att ges bättre förutsättningar att upptäcka kvinnors hälsoproblem i ett tidigare skede, till exempel stress och hjärtsjukdomar.

Äldre i länet kan få hjälp på finska

Med stigande ålder är det många sverigefinländare som glömmar bort svenskan, men i Västmanland får de nu rådgivning på finska.

Seniorrådgivningen håller till på servicehuset Malmen i Fagersta, där det även finns en öppen sjuksköterskemottagning för boende i de norra länsdelarna Fagersta, Skinnskatteberg och Norberg. Kl 15-17 varje måndag går det att höra av sig för att få hjälp med allt från sociala och ekonomiska frågor till kontakt med olika instanser i samhället. Regionråd Karin Thorborg (V) har engagerat sig mycket i frågan och menar att bristande språkkunskaper inte ska vara ett hinder för en jämlik vård. Regionen ingår i finskt förvaltningsområde och verksamheten finansieras därmed med statsbidrag.

Nyktra till i en sjukhussäng

Från och med i vinter kommer personer som behöver sova ruset av sig, att få göra det på en särskild tillnyktringsenhet med sjukvårdspersonal istället för i fyllecellen.

Initiativtagare är Vänsterpartiet i regionen, och syftet är ett bättre omhändertagande och större möjligheter att motivera missbrukare att söka hjälp. Enheten får sex platser och avdelning 91 ompletteras med fyra platser för abstinensvård. Enligt beräkningarna kommer verksamheten att kosta 19 miljoner kronor per år. Regionen och länets kommuner delar kostnaderna.

V bäst för miljön

Naturskyddsföreningen har granskat samtliga riksdagspartiers miljöpolitik. Vänsterpartiet får högst betyg.

Granskningen gäller vad partierna faktiskt har gjort under perioden 2014-2018 i förhållande till vad de lovade för fyra år sedan. Det handlar om frågor som kemikalieskatter, förnybar energi och marint skydd.

Inför valet 2014 stod Vänsterpartiet bakom 16 av Naturskyddsföreningens 18 miljöpolitiska förslag. Hur har då partiet faktiskt agerat i riksdagen? I åtta av förslagen har partiet agerat eller röstat i enlighet med Naturskyddsföreningens förslag, eller för ett annat förslag som bedöms ge lika stor miljönytta. I åtta av förslagen har partiet agerat i samma riktning som Naturskyddsföreningens förslag, men inte lika långtgående. Endast när det gäller två av förslagen har partiet inte alls agerat i enlighet med Naturskyddsföreningens förslag. Även när det gäller vad partierna vill göra under mandatperioden 2018-2022 hamnar Vänsterpartiet högst upp.

Källa: www.naturskyddsforeningen.se

Så ska psykköerna kortas

För den som mår psykiskt dåligt kan väntan på behandling kännas som en evighet. Allt fler söker vård, vilket påverkar väntetiderna. Samtidigt görs insatser på flera plan för att korta köerna. Bättre samverkan, forskning och digitalisering är viktiga pusselbitar.

Den psykiska ohälsan ökar både bland barn och vuxna. Enligt undersökningen Liv och hälsa ung mår framför allt unga tjejer dåligt. Antalet sökande till barn- och ungdomspsykiatri, BUP, har ökat med 69 procent på fyra år. Många som söker dit har egentligen inte behov av specialistsjukvård, till exempel de som har problem med relationer, mobbning eller lindrig psykisk ohälsa. För dem skulle det räcka att besöka Barn- och ungdomshälsan som är kopplad till vårdcentralerna. BUP har i uppdrag att ta hand om svårare psykiska sjukdomstillstånd. Att människor får vård på rätt ställe är helt avgörande för väntetiderna och för att inte de med större behov ska trängas undan.

Patienterna är allas ansvar

För att kunna hjälpa alla som mår dåligt är det viktigt att olika delar av samhället inte bara tar ansvar för sina egna delar, utan också samverkar med andra. Psykiatri, primärvården och kommunerna, alla måste hjälpas åt både med det förebyggande arbetet och med att ta hand om dem som redan har insjuknat. Skolornas elevhälsa har en viktig roll, liksom vårdcentralerna. – Alla barn har rätt att få den hjälp de behöver i skolan, med eller utan diagnoser, säger regionråd Hans Jansson (V). Ett annat sätt att effektivisera vården är att utveckla möjligheten till digital vård. Den

första vårdkontakten ska alltid vara ett fysiskt möte, men den fortsatta behandlingen, t ex KBT, kommer i framtiden att kunna ske på nätet.

Vad beror det på att så många människor mår så dåligt idag?

Enligt Vänsterpartiet är en viktig förklaring att de ekonomiska klyftorna i samhället har ökat. Välfärdssystemet har rustats ned i takt med att skatterna har sänkts. Kraven är tuffare på dem som drabbas av sjukdom och arbetslöshet. Det påverkar även deras anhöriga, inte minst barnen. – Många människor får inte vardagen att gå ihop, de kan inte leva upp till de förväntningar som samhället har på dem, säger Hans Jansson. Han menar att det behövs en annan fördelningspolitik, hur pengar fördelas mellan de riktigt rika till de som har det svårare.

”Många kan inte leva upp till de förväntningar samhället har på dem.”

Forskning kan korta köer

Alla som är i behov av psykiatrisk vård ska givetvis tas omhand på bästa sätt. I höst startar ett Regionalt psykiatriskt forskningscentrum. Det är ett unikt projekt i Sverige, eftersom forskningen kan omfatta både BUP, vuxenpsykiatri, rättspsykiatri och primärvården. Personal kan bedriva forskning på deltid och ägna sig åt patienter på deltid. Forskningsresultaten ska inte stanna i skrivbordslådan, utan tillämpas i verksamheterna. Såväl läkare som andra yrkeskategorier kan söka

forskningstjänsterna. Satsningen har lockat ovanligt många att söka sig till Region Västmanland, och genom den kombinera de anställningsformen förbinder de sig att stanna kvar en längre tid.

– Det här är en möjlighet att korta köerna, och förbättra vården. Genom forskningen blir det enklare att föra över framgångsrika arbetssätt mellan olika enheter, säger Hans Jansson.

Hyrläkarna fasas ut

Under två års tid har regionen arbetat med att fasa ut hyrläkare från psykiatri, vilket har haft goda effekter på både ekonomi och kvalitet. Västmanlands arbete har även uppmärksammats nationellt. Psykiatri har fått fler än femton tillsvidareanställda läkare. Nästa utmaning är att föra över den framgångsrika modellen till att även omfatta sjuksköterskor.

Heidi-Maria Wallinder

I sommar praktiserar regionråd Hans Jansson (V) inom psykiatri för att lära sig mer om de utmaningar som personal och patienter ställs inför.

Foto: Heidi-Maria Wallinder

Politik som förändrar folks vardag

Mitt under pågående mandatperiod tog Vasiliki Tsouplaki (V) över som riksdagsledamot efter Stig Henriksson. Som Västmanlands representant har hon möjlighet att lyfta frågor som är viktiga för västmanlänningar och utvecklingen i länet.

Som kulturpolitisk talesperson har hon varit med och fattat beslut om den största kulturbudgeten någonsin, med mer pengar både till kulturskola och bibliotek.

– Det är så viktigat att alla barn oavsett ekonomi och bakgrund ska få möjlighet att gå i kulturskolan. Ska vi bryta dagens snedrekrytering till de konstnärliga högskoleutbildningarna måste vi börja tidigt, säger Tsouplaki.

Vänstermiljard

Vänsterpartiet har haft stort inflytande över Sveriges politik den gångna mandatperioden eftersom man förhandlat fram budgeten tillsammans med regeringen.

– Vi har fått igenom ungefär nittio reformer. Det har bland annat inneburit att alla kommuner och landsting fått mera pengar till vård, äldreomsorg, skola och förskola. Vi har också lyckats få igenom

reformer som direkt gör skillnad i människors ekonomi som gratis mediciner för barn, höjt underhållsstöd, höjda bostadstillägg och bostadsbidrag, höjd garantinivå för ensamstående, höjt studiebidrag, höjt golv i a-kassan och mycket mer.

Vasiliki menar att Socialdemokraterna tyvärr inte varit villiga att gå hela vägen för att minska klyftorna i samhället.

– Skillnaden mellan rika och fattiga har ökat de senaste decennierna och riskerar att slita isär samhället. Idag är Sverige ett land som gynnar miljonärer och jagar kostnader för sjuka och personer med funktionsnedsättningar.

Vasiliki Tsouplaki står etta på riksdagslistan och hoppas få fortsatt förtroende av väljarna.

Foto: Sofia Telfer

Det händer positiva saker

Några stora förändringar som Vänsterpartiet vill genomföra kommande mandatperiod handlar om trygghet på arbetsmarknaden, möjlighet till bättre tandhälsa och billigare bostäder. Sex timmars arbetsdag är en annan fråga som på allvar kan påverka människors livskvalitet.

– Jag hoppas ju att väljarna har sett att det händer positiva saker både för jämställdhet och ekonomisk jämlikhet när vi är med och påverkar, avslutar Vasiliki.

Sofia Telfer

De båda 15-åringarna Isak Ahmed Zada och Arian Twana ser bara fördelar med att ungdomar får fria bussresor hela sommarlovet.

Foto: Heidi-Maria Wallinder

Gratis buss för unga i sommar

Hela sommaren har ungdomar på högstadiet och gymnasiet fått åka gratis buss i länet. Det var ursprungligen ett förslag från Vänsterpartiet.

Arian Twana bor på Skiljebo och Isak Ahmed Zada på Bjurhovda. De blev positivt överraskade när sommarlovskortet kom. – Jag sommarjobbar som spelledare för lajvet på Östra Holmen så jag åker buss ner till kajen varje dag, säger Isak.

Tidigare har de köpt enstaka bussbiljetter, men det har varit stressigt att försöka hinna åka tillbaka inom en timme. – Nu kan man åka mer när man känner för det. Det är bara att se vad som pågår i stan och dra kortet, säger Arian som också tänker åka och hälsa på sin farmor i Sala medan hans föräldrar är på jobbet.

En del vuxna har haft farhågor om att det ska bli stökigare på bussarna när ungdomar får åka gratis, men det är inget som killarna har märkt av.

– Det finns ett fåtal som är lite lata och bara åker ett par stationer, men de allra flesta behöver verkligen resorna, tror Arian och fortsätter:

– Kanske kommer fler att fortsätta åka buss i vuxen ålder när de har vant sig vid hur smidigt och bekvämt det är.

”På sikt vill vi införa nolltaxa för att få fler att åka kollektivt.”

– Kollektivtrafiken är framtidens viktigaste transportmedel. Med hjälp av

den kan vi förbättra miljö, integration, folkhälsa och jämställdhet, säger Vänsterpartiets regionråd Karin Thorborg.

– Den är nyckeln till ett sammanhållet län och ska precis som vården finnas i hela länet till låga avgifter. Ingen ska behöva avstå från jobb eller nöjen för att man bor på landet, eller i en annan del av stan, och inte har råd med resorna.

Ett sätt att minska utsläppen

Genom att erbjuda en väl fungerande och billig kollektivtrafik, samt tankställen för bränslen som biogas och el tror Vänsterpartiet att biltrafiken och utsläppen kan minska i länet. Målet är att trafiken i framtiden helt ska komma ifrån användningen av fossila bränslen. På sikt vill Vänsterpartiet införa nolltaxa för alla för att få fler att ta bussen.

Rätt till ett bra sommarlov

Som ett första steg infördes alltså avgiftsfri kollektivtrafik för unga på sommarlovet. Satsningen pågår åren 2018 till och med 2020 och finansieras genom ett riktat statligt bidrag. Kommunerna väljer själva om de vill införa avgiftsfria resor.

– Alla barn och ungdomar har inte föräldrar som har råd eller möjlighet att skjutsa dem till sommarjobb eller fritidsaktiviteter, men alla har rätt till ett bra sommarlov. Därför har vi förhandlat fram den här satsningen med regeringen, säger Vasiliki Tsouplaki, riksdagsledamot för Vänsterpartiet

– Det här är en del av vårt arbete att stärka ungdomars livskvalitet och framtidstro.

Heidi-Maria Wallinder

”Vi har alltid gått före i HBTQ-politiken”

Förstanamnet på Vänsterpartiets regionlista Johanna Ritvadotter är inte bara socialist och feminist. Hon är även engagerad i HBTQ-Vänstern och ordförande i styrelsen för Sala Pride.

Hon är stolt över Vänsterpartiets politik när det gäller HBTQ-personers rättigheter. Partiet vill att reglerna för föräldraskap ska vara lika för alla oavsett sexuell läggning, att åldersgränserna för ändring av juridiskt kön och medicinsk könskorrigerering avskaffas, att det bör införas ett tredje kön som juridiskt sett är jämställt med kvinna och man, och att det ska kunna vara fler vårdnadshavare än två.

Även om heteronormen har luckrats upp och homofobin har pressats tillbaka finns det fortfarande mycket kvar att göra, inte minst när det gäller transpersoners rättig-

Johanna Ritvadotter står överst på listan till regionfullmäktige.

Foto: Sofia Telfer

heter. En annan utsatt grupp är hbtq-flyktingar som riskerar att bli förföljda i sina hemländer även om där är tryggt i övrigt. HBTQ-perspektivet har Johanna Rit-

vadotter givetvis med sig i regionpolitiken. – Alla ska bemötas med kunskap och respekt, oavsett hur vi lever våra liv.

Heidi-Maria Wallinder

Vänsterpartiets HBTQ-historia:

- Motion om en könsneutral samlevnadslagstiftning 1973.
- Krav på att särskilda åldersgränser för homosexuellt umgänge avskaffas.
- Motion om att inte klassificera homosexualitet som en sjukdom 1987.
- Motion om lagstiftning mot diskriminering av homosexuella 1978/79.
- Motion om rätt till insemination för lesbiska par 1993.
- Motion om att samkönade par ska få rätt att adoptera 1994.
- Flerpartimotion om diskrimineringskydd för transpersoner.
- Motion om ett förstärkt arbete mot hatbrott och utvidgat straffrättsligt skydd för HBTQ-personer 2017.

Vi vill ha ett Västmanland för alla

37 nyanlända ungdomar har sedan årsskiftet fått hjälp av Fredrik Engström med nytt boende där Migrationsverket svikit.

När Fredrik fick frågan om han hade möjlighet att hjälpa två nyanlända skolungdomar som genom åldersuppskrivning blivit av med sitt boende och inte kunde ta sig till skolan var han inte sen att agera. Instinktivt lade han ut en förfrågan bland sina närmare 4 000 kontakter på facebook och redan efter en halvtimme hade han fått napp. Sedan dess har han hunnit hjälpa 37 personer med nytt boende, vissa till jobb och andra att komma vidare med sina gymnasiestudier.

Fredrik välkomnar visserligen den nya lag som trädde i kraft 1 juli som i korthet handlar om att minderåriga nyanlända som kommit före den 24 november 2015, och som fått eller skulle få ett beslut om utvisning, ska kunna beviljas nytt uppehållstillstånd för att de ska kunna färdigställa studier på gymnasial nivå. Men han menar också att lagen slår orättvist mot de som missar datumet.

– För vissa kan det handla om marginaler på ett par dagar som avgör om man får fortsätta eller inte, säger han. Fredrik har flera gånger ställt sig frågan om Migrationsverkets inhumana ålderuppskrivningar inte har ett samband med den nya gymnasielagen för nyanlända.

Ödesdigra konsekvenser

I samband med att 9 000 nyanlända asylsökande ungdomar väntar på sitt uppehållsbeslut har många av ungdomarna hastigt och lustigt blivit uppskrivna i ålder vilket givit ödesdigra konsekvenser bland de som redan påbörjat en gymnasieutbildning.

– Över en natt går de från att vara barn till vuxna i Migrationsverkets ögon, berättar Fredrik. Det handlar inte bara om en siffra på pappret. I ett och samma svep så förlorar de sin gode man, sitt boende och möjligheten att gå kvar i skolan.

Åldersuppskrivningar

Många studerande ungdomar har fått sina åldrar uppskrivna, vilket leder till att de inte kan fortsätta sina gymnasieutbildningar. – Det innebär per automatik att de förflyttas till ett vuxenboende, oftast beläget någonstans långt upp i Norrland, säger han. Studerandet ställs på paus. Det som händer är att de kan få vänta upp till ett år innan de får börja skolan på ny ort. Istället för att fortsätta där de slutade får de flesta börja om på nytt.

– Det här har också gjort att vi nu ser allt fler bostadslösa studenter, berättar Fredrik. Många väljer att stanna kvar på orten och istället bor de hos någon vän, eller i värsta fall på en parkbänk eller i en port.

Visste inte var han skulle sova

Efter åldersuppskrivningen fann sig plötsligt Mohammad Tajik 16 år bostadslös och helt ensam, självförtroendet gick raskt i botten och gymnasiearbetet på Carlforska skolan blev allt mer lidande.

– Det var svårt att plugga samtidigt som man inte visste var man skulle sova nästa natt, berättar Mohammad.

Som tur var uppmärksammade en av hans lärare orsaken till Mohammads förändrade sinnesstämning och kontaktade Fredrik med vetskapen om hans engagemang för nyanlända.

Är en ängel

För Mohammad blev det en vändning. Fredrik har inte bara hjälpt till med nytt boende utan också funnits som stöd i många olika situationer.

– Bara att han varit med har gjort att man vågar stå upp för sig själv och vågar prata. Ibland undrar jag om Fredrik verkligen är en människa, han är en ängel, säger Mohammad med värme i rösten.

En av Fredriks vänner erbjöd sig att ställa upp med ett par dagars boende för Mohammad. Redan efter första mötet fick han loftet att bo kvar så han kan gå klart sista terminen på språkinstruktionen.

-Ofta handlar det just om första mötet för att våga ta steget, säger Fredrik.

Enormt mycket tillbaka

Fredrik har ägnat galet mycket tid till det här så hans vardagliga arbete att jobba med sin musik har kommit lite i skymundan.

– Att hjälpa de här ungdomarna är ett ideellt heltidsjobb och jag har bland annat ägnat hela förra veckan åt att gå runt till alla banker och försökt öppna bankkonton till de nyanlända.

En ny regel har gjort att bankerna inte längre öppnar konton utan giltigt pass från hemlandet. Vilket naturligtvis försvårar för de som lyckats få jobb eller extra jobb.

– Många av de som flytt hit till Sverige har inte giltiga id-handlingar eller pass med sig av många olika anledningar, men alla behöver ju ett bankkonto.

Hassan Azimi 18 år, berättar att han var i vattnet i sex timmar utanför Turkiets kust när id-handlingen gled av kroppen och försvann.

– Ja, att hålla reda på id-handlingar kanske inte det första man tänker på när man kämpar för sitt liv i vattnet, inflikar Fredrik.

Höga betyg

Hassan Azimi har varit i Sverige i snart tre år och är också en av dem som fortfarande väntar på uppehållstillstånd, blivit åldersuppskriven och fått hjälp av Fredrik med nytt boende. För honom är skolan det viktigaste. Från början blev han tilldelad

Fredrik Engström var med och startade Facebook-sidan Integration på riktigt. Han har hjälpt många nyanlända ungdomar, bland andra Mohammad Tajik, Hassan Azimi och Amir Ramazani, in i det svenska samhället.

Foto: Sofia Telfer

en yrkesutbildning på Hahrska gymnasiet i Västerås, men upptäckt snabbt en yrkesutbildning inte var något för honom, studera däremot var enkelt och roligt. Men att byta till en annan utbildning visade sig vara näst intill omöjligt som nyanländ. Med mycket envishet lyckades han till slut få komma till Rudbeckianska skolan. På två och ett halvt år har han läst in 13 ämnen med höga betyg och drömmen är att bli läkare.

– Det vore förödande att tvingas avbryta studierna bara får att Migrationsverket plötsligt fått för sig att jag är äldre än jag faktiskt är, säger han.

Enormt tacksamma

Fredrik har jobbat med barn och ungdomar i hela sitt liv och tycker inte att det skiljer sig nämnvärt mellan svenskfödda och utlandsfödda ungdomar.

– Möjligen är de nyanlända jag träffat något mer väluppfostrade, ambitiösa och inte att glömma, enormt tacksamma för det stöd man kan ge.

Men han menar att de har samma behov av utbildning, fritidsintressen och vänner, därför är integrationen i samhället så betydande, att träffa och umgås med svenskar. Det är något som inte Migrationsverket kan stå till tjänst med.

– Det är i de personliga mötena som vänskap uppstår, säger han.

Kan vara mig själv

Amir Ramazani, 18 år har genom Fredrik fått många nya kontakter och ett nytt

boende. Han funderar på att utbilda sig till journalist efter gymnasieutbildningen. För honom är integrationen i samhället väsentligt, att vara en del av någons vardag.

– Att bo i en familj har gjort att jag lättare kan uttrycka mig och vågar prata svenska och vara mig själv, säger han.

Han berättar att han har fått möjlighet att skriva reportage om ett par evenemang, som blivit publicerade i VLT och Västerås Tidning tack vare Fredrik. Han kommer tillsammans med Mohammed Tajik även vara med på ett läger vid namn Nouvu i sommar. Alla tre killarna är eniga om att ovissheten och väntan på uppehållstillstånd är det svåraste och tuffaste av allt. Skolan är det viktigaste och längtan efter gemenskap med svenskar det betydelsefullaste.

Vänskap man inte vill tappa

Nu framöver hoppas Fredrik kunna ägna sig mer åt kvalitetstid, följa upp och hitta mer tid tillsammans med ungdomarna som han hjälpt. Några av ungdomarna som han har kontakt med har ett intresse för att spela basket. Med Fredriks många kontakter har han fått fler att engagera sig för nyanlända. Killarna får hänga med på konserter och uppträdanden. Där uppstår naturliga möten.

– Det har vuxit fram en vänskap som man för allt i världen inte vill tappa, avslutar Fredrik.

Sofia Telfer

**Vill du också minska klyftorna?
Rösta på Vänsterpartiet den 9 september 2018**